

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. D1-542
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2018 m. gegužės 30 d. įsakymo Nr. D1-424
redakcija)

BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ SKYRIMO EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) PROJEKTAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) projektams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1293/2013 Dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL 2013 L 347, p. 185) (toliau – LIFE reglamentas), 2018 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) Nr. 2018/210 Dėl 2018–2020 m. daugiametės LIFE darbo programos priėmimo (OL 2018 L 39, p. 11) (toliau – 2018–2020 LIFE programa), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 452 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Bendrijų programose koordinavimo ir atsakomybės“, Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu 2010 m. rugsėjo 14 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-762 „Dėl ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos atitinka šiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

2. Tvarkos aprašas reglamentuoja paraiškų projektams, kurie numatomi finansuoti Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) (toliau – LIFE programos) lėšomis, (toliau – LIFE projektai) bendrai finansuoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos „Biologinės įvairovės apsauga, kraštovaizdžio tvarkymas ir išsaugojimas“ priemonės „Įgyvendinti aplinkos išsaugojimo, klimato politikos, aplinkos apsaugos technologijų, informacijos ir kitus projektus pagal LIFE+ ir LIFE programas“ (toliau – LIFE biudžeto programos priemonė) lėšomis rengimą ir teikimą Aplinkos ministerijai, šių paraiškų vertinimą, sprendimo dėl lėšų skyrimo iš LIFE biudžeto programos priemonės LIFE projektams įgyvendinti (toliau – Bendrasis finansavimas) priėmimą ir įgyvendinimo priežiūrą.

3. Tvarkos aprašas skirtas:

3.1. pareiškėjams, norintiems parengti paraiškas LIFE projektams bendrai finansuoti LIFE biudžeto programos priemonės lėšomis (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškos) ir teikti jas Aplinkos ministerijai;

3.2. Aplinkos ministerijos struktūriniais padaliniais, nagrinėjantiems pateiktas Bendrojo finansavimo paraiškas;

3.3. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo komitetui (toliau – Komitetas);

3.4. Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai (toliau – Agentūra), įgyvendinančiai LIFE biudžeto programos priemonę bei konsultuojančiai pareiškėjus ir teikiančiai informaciją apie LIFE programą.

II SKYRIUS

BENDROJO FINANSAVIMO PASKIRTIS. REIKALAVIMAI TINKAMOMS IŠLAIDOMS IR LĖŠŲ APSKAITA

4. Bendrojo finansavimo skyrimo tikslai atitinka LIFE reglamente nustatytus LIFE programos tikslus.

5. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos šioms veiklos rūšims:

5.1. bendrai finansuoti Europos Komisijos atrinktus LIFE projektus, kaip tinkamus finansuoti LIFE programos lėšomis;

5.2. organizuoti Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą;

5.3. organizuoti Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamų LIFE projektų priežiūrą;

5.4. rinkti, kaupti ir sisteminti informaciją apie Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamus LIFE projektus;

5.5. viešinti ir populiarinti LIFE programos teikiamas galimybes tarp potencialių pareiškėjų;

5.6. konsultuoti potencialius pareiškėjus.

6. Ne mažiau kaip 80 procentų Aplinkos ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės skiriamų asignavimų iš LIFE biudžeto programos priemonės bendrojo finansavimo lėšų skiriama LIFE projektams bendrai finansuoti (Tvarkos aprašo 5.1 papunktis). Likusios lėšos, esant poreikiui, gali būti skiriamos finansuoti veiklos rūšims, nurodytoms Tvarkos aprašo 5.2–5.6 papunkčiuose.

7. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 25 procentai visų LIFE projekto tinkamų finansuoti išlaidų, kurias patiria Lietuvos Respublikoje registruoti projekto paramos gavėjai, atsižvelgiant į žemiau nurodytas išimtis:

7.1. išskirtiniais atvejais ne daugiau kaip 35 procentai, kai LIFE projekto tikslas susijęs su įgyvendinimu aplinkos apsaugos prioritetinių tikslų, nustatytų atitinkamos srities strateginio planavimo dokumentuose;

7.2. integruotojo projekto atveju ne daugiau kaip 40 procentų;

7.3. bet kuriuo Bendrojo finansavimo atveju kiekvienas paramos gavėjas privalo savo lėšomis prisidėti prie LIFE projekto finansavimo.

8. Naudojant Bendrojo finansavimo lėšas, pirkimai vykdomi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas yra perkančioji organizacija pagal šį įstatymą, arba vadovaujantis Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu, jeigu pareiškėjas nėra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.

9. Išlaidos nuo LIFE projekto pradžios iki pabaigos tinkamos apmokėti Bendrojo finansavimo lėšomis, jeigu jos pripažįstamos tinkamomis pagal Tvarkos aprašo 10–12 punktus.

10. Tinkamos Bendrojo finansavimo išlaidos atitinka Bendrosiose sąlygose, skelbiamose Europos Komisijos kartu su kvietimu teikti paraiškas pagal LIFE programą, nustatytas tinkamas išlaidas.

11. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik LIFE projektų veiklos, kurias įgyvendina Lietuvos Respublikoje registruoti LIFE projektų paramos gavėjai.

12. Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų apskaitą ir buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

III SKYRIUS KVIETIMO TEIKTI PARAIŠKAS IR INFORMACIJOS APIE BENDRAJĄ FINANSAVIMĄ SKELBIMAS

13. Kasmetinį kvietimą teikti paraiškas pagal LIFE programą (toliau – Kvietimas) skelbia Europos Komisija. Kartu paskelbiamas ir atskiras kiekvienam LIFE projektų tipui LIFE

paraiškų rengimo paketas, susidedantis iš Gairių pareiškėjams, Vertinimo gairių, Bendrųjų sąlygų, LIFE paraiškos formos ir kitų su paraiška teikiamų dokumentų ir formų. Paraiška skirti Bendrąjį finansavimą teikiama Europos Komisijos paskelbtam tų metų Kvietimo LIFE projektų įgyvendinimui.

14. Europos Komisijai paskelbus Kvietimą, Aplinkos ministerijos interneto svetainės www.am.lt rubrikoje, skirtoje LIFE programai, per 10 darbo dienų paskelbiama ši informacija:

14.1. pranešimas apie Kvietimą su nuoroda į oficialų Europos Komisijos interneto tinklalapį, skirtą LIFE programai;

14.2. informacija apie galimybes gauti Bendrąjį finansavimą LIFE projektų įgyvendinimui (galimi pareiškėjai, pagrindinės finansavimo sąlygos, kita informacija).;

14.3. data, iki kurios pareiškėjai turi Aplinkos ministerijai pateikti Tvarkos aprašo 1 priede nustatytos formos Bendrojo finansavimo paraiškas:

14.3.1. ši data turi būti ne ankstesnė kaip 15 darbo dienų nuo informacijos apie Kvietimą paskelbimo Aplinkos ministerijos svetainėje dienos (taikoma ir integruotiesiems projektams);

14.3.2. projektams, išskyrus integruotuosius projektus, (bandomieji, parodomieji, geriausios praktikos ir informavimo, informuotumo didinimo ir sklaidos projektai), kurių atranką Europos Komisija vykdo dviem etapais, Bendrojo finansavimo paraiškų teikimo data turi būti ne ankstesnė kaip 15 darbo dienų nuo koncepcijų aprašų atrinkimo ir kvietimo teikti pilnas paraiškas.

14.4. informacija apie asmenį ryšiams LIFE programos klausimais Lietuvoje (toliau – kontaktinis LIFE asmuo).

15. Tvarkos aprašo 14 punkte nurodytos informacijos paskelbimą organizuoja Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos investicijų ir ekonominių priemonių departamentas (toliau – ESIEPD).

16. Agentūra konsultuoja pareiškėjus ir teikia informaciją apie Kvietimą.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS. BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ TEIKIMAS APLINKOS MINISTERIJAI

17. Bendrojo finansavimo pareiškėjais ir paramos gavėjais gali būti tik Lietuvoje registruoti viešieji ir privatieji juridiniai asmenys. Jei LIFE projektą numato įgyvendinti keli Lietuvoje registruoti juridiniai asmenys, Bendrojo finansavimo paraišką teikia pagrindinis LIFE projekto pareiškėjas (arba asocijuotasis pareiškėjas, jei pagrindinis pareiškėjas nėra registruotas Lietuvoje).

18. Jeigu projekto veiklos reikalauja tiesioginio Aplinkos ministerijos dalyvavimo (pavyzdžiui, projekto metu parengtų dokumentų derinimo, tvirtinimo ar kitais atvejais) ir (arba) Europos Komisijai rekomendavus, Aplinkos ministerija gali tapti susijusiu naudos gavėju projekte.

19. Kai numatoma įgyvendinti tarptautinį LIFE projektą:

19.1. jeigu numatomas pagrindinis LIFE projekto pareiškėjas registruotas ne Lietuvos Respublikoje, kartu su Bendrojo finansavimo paraiška pateikiamas jo rašytinis laisvos formos pritarimas, kuriame:

19.1.1. nurodoma, kad projekto veiklos, kurias prašoma bendrai finansuoti, yra neatsiejama ir reikalinga LIFE projekto dalis;

19.1.2. nurodoma, kad pagrindinis LIFE projekto pareiškėjas supranta ir sutinka, jog Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik veiklos (arba ta jų dalis), kurias įgyvendina Lietuvos Respublikoje registruoti paramos gavėjai;

19.2. Bendrojo finansavimo paraiškoje pateiktame projekto biudžete turi būti atskira lentelė pateiktas Lietuvos Respublikoje registruotų paramos gavėjų vykdomų veiklų biudžetas.

20. Pareiškėjai, pagal Tvarkos aprašo reikalavimus pretenduojantys gauti Bendrojo finansavimo lėšų LIFE projektui įgyvendinti, iki Tvarkos aprašo 14.3 papunktyje nurodyto termino privalo Aplinkos ministerijai pateikti įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens pasirašytą Bendrojo finansavimo paraišką, kurios forma pateikta Tvarkos aprašo 1 priede. Bendrojo finansavimo paraiškos skaitmeninė „MS Office“ ar analogišku programų paketu parengta kopija pateikiama kontaktiniam LIFE asmeniui. Bendrojo finansavimo pareiškėjai išpareigoja LIFE kontaktiniams asmenims suteikti peržiūros prieigą prie Europos Komisijai teikiamos paraiškos internetinėje paraiškų teikimo priemonėje „eProposal“.

21. Kai projektų atranką Europos Komisija vykdo dviem etapais, išskyrus integruotuosius projektus, Bendrojo finansavimo paraiškas Aplinkos ministerijai teikia tik tie pareiškėjai, kurių koncepcijų aprašus Europos Komisija atrinko pirmojo paraiškų vertinimo etapo metu ir kuriuos pakvietė teikti išsamias (pilnas) paraiškas.

V SKYRIUS

BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ VERTINIMAS

22. Bendrojo finansavimo paraiškų pirminį tikrinimą organizuoja ESIEPD.

23. ESIEPD patikrina, ar pateikti visi Tvarkos aprašo 19 ir 20 punktuose nurodyti dokumentai, įvertina, ar Bendrojo finansavimo paraiškos atitinka Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamos LIFE paprogramės, nurodytos LIFE reglamente, remiamas kryptis ir veiklos rūšis.

24. Pareiškėjai, kurių pateiktos Bendrojo finansavimo paraiškos neatitinka Gairėse pareiškėjams nustatytų atitinkamos LIFE paprogramės remiamų krypčių ir veiklos rūšių, informuojami apie tai raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 14.3 papunktyje nurodytos datos. Rašte nurodomas terminas, per kurį Bendrojo finansavimo paraiška gali būti patikslinta. Pareiškėjas informuojamas apie teisę rengti LIFE paraišką ir teikti ją Europos Komisijai nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendruoju finansavimu.

25. Pateiktos ir (arba) Tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka patikslintos Bendrojo finansavimo paraiškos, atitinkančios Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamos LIFE paprogramės remiamas kryptis ir veiklos rūšis, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 14.3 papunktyje nustatytos datos teikiamos nagrinėti aplinkos ministro įsakymu patvirtinto Komiteto nariams.

26. Komiteto sudėtį per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 14.3 papunktyje nurodytos datos aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESIEPD, siūlydamas į Komitetą Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių atstovus pagal kompetenciją, atsižvelgiant į gautų Bendrojo finansavimo paraiškų temas. Komitetas Bendrojo finansavimo paraiškas nagrinėja vadovaudamasis Tvarkos aprašo nuostatomis, Komiteto patvirtintu darbo reglamentu, kitais teisės aktais. Komiteto priimami sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Komiteto posėdžius pagal poreikį organizuoja ESIEPD.

27. Bendrojo finansavimo paraiškos teikiamos vertinti Komiteto nariams pagal kompetenciją, su kurių veiklos sritimis yra susiję numatomi įgyvendinti LIFE projektai. Nagrinėdami Bendrojo finansavimo paraiškas, Komiteto nariai gali teikti pareiškėjams klausimus, prašyti patikslinti Bendrojo finansavimo paraiškoje pateiktą informaciją ir pan. Susirašinėti su pareiškėjais galima elektroniniu paštu.

28. Komiteto nariai pagal kompetenciją nagrinėja Bendrojo finansavimo paraiškas ir organizuoja šių paraiškų nagrinėjimą Aplinkos ministerijos struktūriniuose padaliniuose, įstaigose prie Aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose taip, kad paraišką įvertintų ne mažiau kaip 2 atitinkamos srities specialistai.

29. Atliekant Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą, turi būti laikomasi šių principų:

29.1. skaidrumo ir nešališkumo – visi vertintojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą, jeigu toks yra;

29.2. konfidencialumo – turi būti užtikrintas Bendrojo finansavimo paraiškoje ir kituose pareiškėjo pateiktuose dokumentuose esančios informacijos naudojimas tik vertinimo tikslais.

30. Bendrojo finansavimo paraiškos vertinamos vadovaujantis aplinkos ministro patvirtintais vertinimo kriterijais (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai). Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai rengiami atsižvelgiant į LIFE reglamento nuostatas, 2018–2020 LIFE programą, Lietuvos Respublikos teisės aktus, strateginio planavimo ir kitus dokumentus.

31. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai tvirtinami aplinkos ministro įsakymu, kurio projektą rengia ir aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESIEPD.

32. Komiteto nariai, apibendrinami 28 punkte nurodytų specialistų vertinimus, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Bendrojo finansavimo paraiškų pateikimo jiems dienos teikia ESIEPD išvadas (toliau – Išvados), kuriose:

32.1. paraiškos vertinamos balais pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijus;

32.2. nurodo, ar svarbi aplinkosaugos problema, kuriai spręsti skirtas LIFE projektas, Lietuvoje ir Europos Sąjungoje atsižvelgiant į atitinkamų sričių Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginius dokumentus;

32.3. nurodo, ar LIFE projekte suderinti tikslai, veiklos ir siekiami rezultatai;

32.4. nurodo, ar projektą numatoma įgyvendinti atsižvelgiant į geriausią naudojamą praktiką ir (arba) yra demonstratyvus, ar yra galimybė pritaikyti LIFE projekto rezultatus kitose vietovėse ar srityse, ir (arba) inovatyvus.

33. ESIEPD, per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 32 punkte nurodytos Išvadų pateikimo datos organizuoja Komiteto posėdį. ESIEPD susistemina Išvadose pateiktą informaciją ir teikia ją Komiteto nariams ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Komiteto posėdžio dienos.

34. Posėdyje vertindamas ESIEPD pateiktą informaciją, Komitetas vadovaujasi Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijais, atsižvelgia į aplinkosaugos ar (ir) klimato kaitos problemos, nagrinėjamos Bendrojo finansavimo paraiškoje, aktualumą, įvertina jos atitiktį strateginio planavimo dokumentams ir, atsižvelgdamas į numatomas LIFE biudžeto programos priemonės lėšas, priima vieną iš šių sprendimų:

34.1. kuriuos LIFE projektus rekomenduojama įtraukti į aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą LIFE projektų, kuriems Aplinkos ministerija pritaria ir numato skirti Bendrąjį finansavimą iš LIFE biudžeto programos priemonės, jeigu šių LIFE projektų įgyvendinimui pritaris ir LIFE programos lėšų skirs Europos Komisija, sąrašą (toliau – Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas) ir kokią Bendrojo finansavimo sumą rekomenduojama skirti atitinkamam projektui;

34.2. kuriems LIFE projektams rekomenduoti neskirti Bendrojo finansavimo iš LIFE biudžeto programos priemonės;

35. Tvarkos aprašo 34 punkte nurodytas rekomendacijas Komitetas priima posėdžio metu ir įformina protokolu.

VI SKYRIUS BENDROJO FINANSAVIMO SKYRIMAS

36. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos dviem etapais:

36.1. aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas, į kurį įtraukiami LIFE projektai, kurie bus finansuojami Bendrojo finansavimo lėšomis, jei jiems pritaris ir finansavimą skirs Europos Komisija. Šio įsakymo projektą, vadovaudamasis Komiteto priimtais sprendimais, nurodytais Tvarkos aprašo 34 punkte, per 10 darbo dienų nuo Komiteto posėdžio protokolo pasirašymo dienos parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti ESIEPD. Apie Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašo patvirtinimą pareiškėjai informuojami raštu ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo įsakymo įsigaliojimo dienos. Jeigu priimtas sprendimas skirti mažesni

Bendrajį finansavimą negu pareiškėjas prašė, pareiškėjas informuojamas apie galimybę tęsti LIFE paraiškos teikimą Europos Komisijai su mažesne skiriama Bendrojo finansavimo suma arba nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendrojo finansavimu arba atsisakyti vykdyti projektą. Rašte turi būti nurodomas terminas, iki kurio pareiškėjas privalo informuoti Aplinkos ministeriją apie sprendimą. Sprendimas neskirti Bendrojo finansavimo įforminamas raštu, kuriame nurodomi sprendimą pagrindžiantys motyvai ir sprendimo apskundimo tvarka;

36.1.1. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į Preliminarų bendrojo finansavimo sąrašą, Aplinkos ministerijai pateikia Aplinkos ministerijos, kaip bendrojo finansuotojo, deklaracijos formą (toliau – Bendrojo finansavimo deklaracija), prašymus pasirašyti Pritarimo LIFE projektui deklaraciją (jei tokia turi būti pasirašyta) ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas. Šių deklaracijų pateikimo Aplinkos ministerijai data negali būti vėlesnė kaip 10 darbo dienų iki LIFE paraiškų pateikimo Europos Komisijai termino. ESIEPD ne vėliau kaip per 3 darbo dienas teikia gautą Pritarimo LIFE projektui deklaraciją ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas Aplinkos ministerijos struktūriniais padaliniais pagal kompetenciją išnagrinėti. Aplinkos ministerijos struktūriniai padaliniai išnagrinėja pateiktus prašymus, užpildo Pritarimo LIFE projektui deklaraciją ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas ir teikia jas pasirašyti aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui. Deklaracijos ir kitos Europos Komisijos nustatytos formos pareiškėjams turi būti teikiamos skaitmenine forma (skenuotos) paraiškoje nurodytu pagrindinio paramos gavėjo elektroniniu paštu ir išsiųstos paštu ar pateiktos į rankas ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki paraiškų pateikimo Europos Komisijai termino.

36.2. Europos Komisijai priėmus teigiamą sprendimą dėl LIFE projekto finansavimo, pareiškėjas apie tai informuoja Aplinkos ministeriją. Pareiškėjui pateikus Aplinkos ministerijai su Europos Komisija pasirašytos sutarties kopiją, ESIEPD ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo Aplinkos ministerijoje dienos parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti galutinį sąrašą LIFE projektų, kuriems Aplinkos ministerija numato skirti Bendrajį finansavimą, (toliau – Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas).

37. Atsižvelgiant į LIFE biudžeto programos priemonėje numatytą Bendrojo finansavimo lėšų kiekį ir (arba) įvertinus finansinį LIFE projekto pagrįstumą įtraukiant LIFE projektą į Preliminarų finansavimo sąrašą, gali būti siūloma skirti mažesnę Bendrajį finansavimą, už pareiškėjo prašytą sumą. Apie tai pareiškėjas informuojamas raštu Tvarkos aprašo 36.1 papunktyje nustatyta tvarka.

38. Jeigu Tvarkos aprašo 36.1 papunktyje nurodytu atveju priimtas sprendimas skirti mažesnę finansavimą už pareiškėjo prašytą sumą, arba pareiškėjas prašė Bendrojo finansavimo lėšų sumų mažesnėmis finansavimo proporcijomis nei numatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, arba atsiradus projekto papildomo finansavimo poreikiui dėl padidėjusio bendro projekto biudžeto ar kitų priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti teikiant paraišką, pareiškėjas gali teikti prašymą Aplinkos ministerijai padidinti Bendrojo finansavimo dalį nepažeidžiant Tvarkos aprašo 7 punkte nustatytų ribų. Raštu pateiktame prašyme turi būti nurodytas projekto pavadinimas, kuriais metais teikta pradinė paraiška, priežastys, kodėl iškilo papildomo finansavimo poreikis, priežastys, kodėl papildomo finansavimo nebuvo galima numatyti teikiant Bendrojo finansavimo paraišką, pateikiami tai įrodantys dokumentai arba jų kopijos, nurodoma sąsaja su aplinkos apsaugos prioritetiniais tikslais, kaip nustatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, jeigu siekiama gauti daugiau kaip 25 procentus visų LIFE projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Sprendimas dėl papildomo Bendrojo finansavimo lėšų skyrimo tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu. Prireikus organizuojamas Bendrojo finansavimo deklaracijų atnaujinimas.

39. Informacija apie LIFE projektus, kuriems nuspręsta skirti Bendrojo finansavimo lėšų, turi būti paskelbta Aplinkos ministerijos interneto svetainės rubrikoje, skirtoje LIFE programai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, įsigaliojimo datos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti pareiškėjai, LIFE

projektų pavadinimai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis.

VII SKYRIUS

BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ SUDARYMAS IR LĖŠŲ MOKĖJIMAS

40. Agentūra per 10 darbo dienų nuo aplinkos ministro pasirašytų Bendrojo finansavimo deklaracijų ir įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, kopijų gavimo dienos kviečia pareiškėją (paramos gavėją) sudaryti LIFE projekto bendrojo finansavimo sutartį (toliau – Bendrojo finansavimo sutartis), išskyrus atvejus, kai Agentūra yra projekto vykdytojas. Kai Agentūra yra projekto vykdytojas, Bendrojo finansavimo lėšos yra skiriamos aplinkos ministro įsakymu.

41. Bendrojo finansavimo sutarties formą, mokėjimų grafiko ir finansinės ataskaitos formas tvirtina Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija.

42. Informacija apie LIFE projektus, dėl kurių įgyvendinimo pasirašytos Bendrojo finansavimo sutartys, o tuo atveju, kai projekto vykdytojas yra Agentūra - kuriems aplinkos ministro įsakymu yra skirtos Bendrojo finansavimo lėšos, turi būti paskelbta Agentūros interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių sutarčių pasirašymo dienos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti paramos gavėjai, LIFE projektų pavadinimai, planuojama veikla ir rezultatai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis, bendra projekto vertė, gali būti pateikta kita su LIFE projektu susijusi informacija.

43. Paramos gavėjai, Europos Komisijai teikdami pažangos, tarpines ar galutinę ataskaitas, jų kopijas elektroniniu būdu (el. paštu, laikmenoje arba nuoroda interneto svetainėje), pateikia kontaktiniam LIFE asmeniui, kurio elektroninio pašto adresas skelbiamas Tvarkos aprašo 14.4 papunktyje nustatyta tvarka.

44. Agentūros su paramos gavėju sudaromoje Bendrojo finansavimo sutartyje turi būti numatytas su paramos gavėju suderintas mokėjimų grafikas. Mokėjimų grafike numatoma, kokiais terminais ir kokiomis proporcijomis pervedamos Bendrojo finansavimo lėšos.

45. Bendrojo finansavimo lėšos gali būti mokamos už patirtas išlaidas arba avansu. Avansas negali būti didesnis negu 40 proc. LIFE projektui skiriamo Bendrojo finansavimo.

46. Paskutinis mokėjimas negali būti mažesnis negu 5 proc. LIFE projektui skiriamo Bendrojo finansavimo. Integruotojo projekto atveju, kai Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojama 40 procentų visų LIFE projekto veiklų įgyvendinimui tinkamų finansuoti išlaidų, šis punktas netaikomas.

47. Paskutinis Bendrojo finansavimo mokėjimas vykdomas pasibaigus LIFE projekto veikloms 51 punkte nustatyta tvarka. Integruotojo projekto atveju, kai Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojama 40 procentų visų LIFE projekto veiklų įgyvendinimui tinkamų finansuoti išlaidų, šis punktas netaikomas.

VIII SKYRIUS

BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ VYKDYMO KONTROLĖ

48. Paramos gavėjas su kiekvienu mokėjimo prašymu (pradedant nuo antrojo mokėjimo) Agentūrai pateikia auditoriaus patvirtintą pažymą ir Agentūros nustatytos formos finansinę ataskaitą apie įsigytas prekes, atliktus darbus ir (arba) paslaugas apie išmokėto Bendrojo finansavimo lėšų kiekio panaudojimą, išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojas yra Agentūra. Integruotojo projekto atveju auditas atliekamas sutartyje su Europos Komisija nustatyta tvarka. Auditoriaus pažymoje turi būti įvertina, ar:

48.1. išlaidos yra iš tikrųjų padarytos, ar tos išlaidos yra susijusios su projekto veiklomis, nustatytomis LIFE ir Bendrojo finansavimo paraiškose, ar išlaidos padarytos LIFE projekto įgyvendinimo metu;

48.2. pirkimai atlikti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu arba Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu;

48.3. LIFE projekto įgyvendinimui naudojamos Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, nustatančiais buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

49. Aplinkos ministerija gali vieną kartą per metus kviesti paramos gavėjus pristatyti LIFE projektų pažangą ir rezultatus.

50. Esant poreikiui, Agentūra gali atlikti LIFE projektų patikrą vietoje, ar prekės, darbai ir (arba) paslaugos, kuriems naudotos Bendrojo finansavimo lėšos, yra atliktos, ir (ar) įsigytos, ir (ar) naudojamos projekto veikloms.

51. Galutinis Bendrojo finansavimo lėšų mokėjimas atliekamas paramos gavėjui pateikus galutinio mokėjimo prašymą. Su galutinio mokėjimo prašymu pateikiama Europos Komisijos mokėjimo kopija, auditoriaus patvirtinta Agentūros nustatytos formos galutinė finansinė ataskaita. Atsižvelgdama į Europos Komisijos sprendimus tvirtinti projekto ataskaitą ir atlikti paskutinį mokėjimą, Agentūra priima sprendimą dėl išmokėtų Bendrojo finansavimo lėšų tinkamumo ir galutinio mokėjimo. Kai projekto vykdytojas yra Agentūra, šis punktas netaikomas.

52. Europos Komisijai nustačius netinkamų finansuoti išlaidų, kurioms panaudotos Bendrojo finansavimo lėšos, Agentūra patikrina jų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams. Jeigu šiuo atveju nustatomi Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimai arba Agentūra nustato netinkamų finansuoti Bendrojo finansavimo išlaidų dalį, ji priima vieną iš šių sprendimų:

52.1. siūlyti Aplinkos ministerijai nutraukti LIFE projekto Bendrąjį finansavimą ir pareikalauti grąžinti sumokėtas Bendrojo finansavimo lėšas;

52.2. siūlyti Aplinkos ministerijai sumažinti LIFE projekto finansavimą ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtų lėšų dalį arba išskaičiuoti sumokėtą lėšų dalį iš LIFE projekto vykdytojo teikiamų mokėjimo prašymų;

52.3. teikti Aplinkos ministerijai kitus pasiūlymus.

53. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į Agentūros pasiūlymus, per 15 darbo dienų nuo jų gavimo dienos priima sprendimą. Sprendimas tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu.

54. Agentūra per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 53 punkte nurodyto įsakymo įsigaliojimo dienos pareikalauja iš paramos gavėjo grąžinti lėšų dalį, susijusią su pažeidimu, vadovaujantis Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55. Jeigu įgyvendindamas LIFE projektą paramos gavėjas nesilaiko Bendrojo finansavimo teikimo sutarties sąlygų, Agentūra turi teisę vienašaliu sprendimu nutraukti Bendrojo finansavimo sutartį ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtas lėšas ar jų dalį. Jei projekto vykdytojas yra Agentūra ir jei Agentūra nevykdo sutartyje su Europos Komisija numatytų sąlygų, Bendrojo finansavimo teikimas sumažinamas ar nutraukiamas aplinkos ministro sprendimu.

56. Dėl paramos gavėjo kaltės nepasiekus jo įsipareigotų pasiekti rezultatų, Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija, turi teisę pareikalauti iš paramos gavėjo grąžinti visą ar dalį suteiktos Bendrojo finansavimo sumos. Suteiktų Bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo tvarka nustatoma Bendrojo finansavimo sutartyje tarp paramos gavėjo ir Agentūros. Kai projekto vykdytojas yra Agentūra, Bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo tvarka nustatoma aplinkos ministro įsakyme dėl Bendrojo finansavimo teikimo sumažinimo ar nutraukimo.

57. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, nevykdantys Bendrojo finansavimo sutarties nuostatų, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir sutarčių nustatyta tvarka.

58. Paramos gavėjai turi teisę apskųsti Aplinkos ministerijos ir Agentūros veiksmus ar neveikimą, susijusius su Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimu, sprendimo dėl Bendrojo finansavimo skyrimo priėmimu, LIFE projektų įgyvendinimo priežiūra, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

59. Pasikeitus Tvarkos apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

LIFE bendrojo finansavimo paraiškos forma

Projekto pavadinimas lietuvių kalba	
Projekto pavadinimas anglų kalba	
Projekto akronimas	

1. Kokiai LIFE paprogramei numatoma teikti LIFE paraišką (pažymėti X):

I. LIFE aplinkos paprogramė:	
i) aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumas	
ii) gamta ir biologinė įvairovė	
iii) aplinkos valdymas ir informavimas	
II. LIFE klimato politikos paprogramė	
i) klimato kaitos švelninimas	
ii) prisitaikymas prie klimato kaitos	
iii) klimato valdymas ir informavimas	

2. Duomenys apie pareiškėją

Pareiškėjo rekvizitai	Pareiškėjo pavadinimas	
	Buveinės adresas	
	Telefono Nr.	
	Elektroninio pašto adresas	
Atsakingas asmuo	Vardas, pavardė	
Kontaktinis asmuo	Vardas, pavardė	

Duomenys apie pareiškėjo tinkamumą ir pajėgumą vykdyti projektą

Projektų sąrašas, kuriame atsispindi patirtis įgyvendinant panašios apimties aplinkosauginius ar ES lėšomis finansuojamus projektus	Projekto vertė, Eur

Ar pareiškėjas bus pagrindiniu paramos gavėju LIFE projekte (Taip/Ne)	

Duomenys apie pagrindinį paramos gavėją (jeigu pareiškėjas Bendrajam finansavimui gauti nėra pagrindinis paramos gavėjas ir planuojamas tarptautinis projektas)

Pagrindinio paramos gavėjo rekvizitai	Pagrindinio paramos gavėjo pavadinimas	
	Buveinės adresas	
	Telefono Nr.	
	Elektroninio pašto adresas	
Atsakingas asmuo	Vardas, pavardė	
Kontaktinis asmuo	Vardas, pavardė	

3. Duomenys apie susijusius paramos gavėjus (partnerius) projekte

3.1. Lietuvos Respublikoje registruoti susiję paramos gavėjai, kurių projekto veikloms iš dalies finansuoti prašoma Bendrojo finansavimo:

Partnerio Nr. 1 pavadinimas ir rekvizitai	
Partnerio Nr. 2 pavadinimas ir rekvizitai	

3.2. Kiti susiję paramos gavėjai:

Partnerio Nr. 3 pavadinimas ir rekvizitai	

4. Projekto aprašymas

Trumpas projekto aprašymas: projekto tikslai ir pagrindinės veiklos bei siekiami rezultatai ir jų tvarumas *pagal LIFE paraiškos B1 formą*

5. Projekto atitikties LIFE programos ir nacionalinių strateginių dokumentų prioritetams

1. Nurodyti LIFE programos teminį prioritetą ir (arba) projektų temą (Aplinkos paprogramei) arba politikos sritį ir (arba) veiklos sritį (Klimato paprogramei).
2. Trumpas aprašymas, kaip projektas prisideda prie LIFE programos prioritetų įgyvendinimo (*pagal LIFE paraiškos B1, B2 ar B3 formas*).
3. Suderinamumas su nacionaliniais strateginiais dokumentais.
4. Projekto inovatyvumas ir bandomasis ar parodomasis, ar geriausios praktikos, ar informuotumo didinimo pobūdis (*pagal LIFE paraiškos B2 ar B3 formas*)

6. Projekto įgyvendinimo laikas

Projekto įgyvendinimo pradžia ir pabaiga	
Projekto įgyvendinimo trukmė, mėn.	

7. Bendras projekto biudžetas

Nr.	Tinkamų finansuoti veiklų pavadinimas	Suma, Eur	Siektinas rezultatas
1.			
2.			
3.			
4.			
	Iš viso		

7.1. Lietuvos Respublikoje registruotų paramos gavėjų (įskaitant pareiškėją) biudžetas (*pildoma tik tarptautinio projekto atveju*)

Nr.	Tinkamų finansuoti veiklų pavadinimas	Suma, Eur	Siektinas rezultatas
1.			
2.			
3.			
4.			
	Iš viso		

8. Projekto finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma, Eur
1. ES lėšos	
2. Pareiškėjo lėšos	
3. Partnerio (-ių) lėšos	
4. Prašomos Bendrojo finansavimo lėšos	

5. Kitų finansuotojų lėšos (nurodyti):	
Iš viso	

9. Pareiškėjo deklaracija

Aš, toliau pasirašęs, patvirtinu, kad: šioje projekto santraukoje ir prie jos pridėtuose dokumentuose pateikta informacija yra teisinga; man nežinomos priežastys, dėl kurių nebūtų užtikrintas projekto metu sukurtų rezultatų tęstinumas; nesu rimtai pažeidęs jokios kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš Europos Bendrijos arba Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų; projektas atitinka lyčių lygybės ir nediskriminavimo principus; skiriamos bendrojo finansavimo lėšos bus naudojamos tik Lietuvoje registruotų paramos gavėjų vykdomoms veikloms įgyvendinti; skiriamos bendrojo finansavimo lėšos nebus naudojamos netinkamoms finansuoti lėšoms apmokėti; skiriamos bendrojo finansavimo lėšos nebus naudojamos projekto veikloms, kurios yra būtinos projekto įgyvendinimui, tačiau nefinansuojamos vadovaujantis LIFE projektų bendrojo finansavimo aprašu; projekte numatytos ir pagal šią programą finansuojamos veiklos nėra tuo pačiu metu pateiktos finansuoti iš kitų nacionalinių bei ES programų; man nežinomos kitos šiame dokumente nenurodytos priežastys, dėl kurių projektas nebūtų sėkmingai įgyvendintas su nurodytu biudžetu per numatytą laiką; sutinku, kad informacija apie pateiktą paraišką (pareiškėjo pavadinimas, projekto pavadinimas, trumpas projekto aprašymas ir prašoma lėšų suma) būtų skelbiama interneto svetainėse www.am.lt ir www.apva.lt; Aplinkos ministerijai suteiksiu paraiškos peržiūros teises paraiškų teikimo Europos Komisijai priemonėje „eProposal“.	
Pareiškėjo pavadinimas, rekvizitai ir antspaudas	
Pareiškėjo vardas, pavardė, pareigos, parašas	
Data, vieta	

10. Priedai:

Pagrindinio paramos gavėjo pritarimas projektui (*jeigu pareiškėjas Bendrajam finansavimui gauti nėra pagrindinis paramos gavėjas ir planuojamas tarptautinis projektas*)“